

фіксація ново виявлених осіб які починають займатися незаконним продажем зброї через мережу Інтернет.

Останній етап це підготовка висновків, звіту і рекомендацій. А саме перша і одна із головних рекомендацій це посилення роботи відповідних департаментів Національної поліції та інших правоохоронних органів. Наступною рекомендацією буде посилення контролю над виконанням функціональних обов'язків вище зазначених суб'єктів. А для правової обізнаності населення – поширення відповідної інформації у ЗМІ, на радіо, телебаченні, а саме розповсюдження соціальної реклами яка буде нести в собі інформаційне навантаження щодо незаконного продажу зброї через мережу Інтернет.

Як висновок необхідно зазначити що тільки у взаємній співпраці та спільній роботі по всіх напрямках правоохоронні органи здатні нівелювати одну з таких вкрай небезпечних проблем як злочинність, пов'язану з незаконним обігом зброї.

Список використаних джерел

1. Кримінологія: підручник // Укладачі: Василевич В.В., Кулакова Н.В., Піщенко Г.І., Соловей О.О. Київ: Національна академія внутрішніх справ. 2011. – 294 с.

2. Іванов Ю. Ф. Кримінологія: Навч. посіб. / Ю. Ф. Іванов., О. М. Джужа. Київ: Вид. ПАЛИВОДА А. В., 2006. – 264 с.

Крижна Валентина Володимирівна,
старший науковий співробітник
наукової лабораторії з проблем
протидії злочинності ННІ №1
Національної академії внутрішніх
справ, кандидат юридичних наук,
старший науковий співробітник

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРОТИДІЇ ТЕРОРИЗМУ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

Як свідчать факти, небезпека тероризму в усьому світі має тенденцію до зростання. Є всі підстави припускати, що людство, наразі, знаходиться в такому стані, коли причин та умов, котрі породжують тероризм, стає все більше.

Сьогодні важко знайти державу, яка вважала б себе застрахованою від нападів терористів, оскільки хвиля терористичних актів, що прокотилася по всьому світу, доводить, що тероризм не має кордонів. Терористи можуть нести

суспільству більшу загрозу, ніж озброєні найсучаснішою зброєю армії. За цих умов воєнний спосіб вирішення того чи іншого конфлікту виявляється менш ефективним. Звідси випливає, що озброєні найсучаснішою зброєю армії втрачають свою роль засобів забезпечення національної безпеки країн, а натомість них мають виникати нові засоби забезпечення безпеки, здатні ефективно протидіяти вже не воєнній агресії, а терористичній [1].

Тероризм – суспільно небезпечна діяльність, яка полягає у свідомому, цілеспрямованому застосуванні насильства шляхом захоплення заручників, підпалів, убивств, тортур, залякування населення та органів влади або вчинення інших посягань на життя чи здоров'я ні в чому не винних людей або погрози вчинення злочинних дій з метою досягнення злочинних цілей [2].

Важливим завданням суб'єктів антитерористичної діяльності є налагодження взаємодії з метою припинення злочинної діяльності осіб, які причетні до тероризму. Україна ратифікувала всі антитерористичні конвенції та приєдналася практично до всіх ініціатив і режимів, які спрямовані на протидію тероризму, тобто на міжнародному рівні зусилля нашої держави добре поєднані з зусиллями світової спільноти.

Сьогодні тероризм слід розглядати і як широкомасштабне явище, яке становить загрозу важливим інтересам особи, суспільства і держави.

Це пояснюється тим, що:

- по-перше, тероризм «підриває» систему державної влади й управління, знижує ефективність управління суспільством, регулювання соціально-політичних процесів;

- по-друге, послаблення державних і суспільних структур, він посилює вплив у суспільстві опозиційних антиконституційних утворень;

- по-третє, активізуючи морально-психологічний вплив на населення, викликає хаос, масові заворушення, жорстокість людей, що використовується у своїх політичних інтересах;

- по-четверте, виходячи за межі державних кордонів, тероризм набуває міжнародного характеру та становить небезпеку для міжнародного співтовариства.

Слід зазначити, що види тероризму, форми його появу і наслідки неможливо прогнозувати. Саме тому надзвичайно складно напрацювати методологію ефективного протистояння цьому явищу. Тероризм швидко реагує на зміни в суспільстві, пристосовуючись до них і набуває нових форм, при яких його важко відрізнити від іншої організованої злочинності.

Станом на сьогодні в Україні загалом існує достатня база для боротьби з тероризмом. Це і Закон України «Про боротьбу з тероризмом», і Кримінальний кодекс України (ст.ст. 258, 258-1, 258-2, 258-3, 258-4, 258-5). Україна також є країною, що діє в рамках Європейської конвенції про боротьбу з тероризмом (1977), яка передбачає видачу підозрюваних в тероризмі, Міжнародної конвенції про боротьбу з бомбовим тероризмом (1997) і Міжнародної конвенції про боротьбу з фінансуванням тероризму (1999).

Варто зазначити, що в Україні розроблена цілісна система правоохоронних органів, діяльність яких направлена на боротьбу з тероризмом. Так, 12 грудня 2016 року на засіданні Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй було прийнято резолюцію № 2322 (одним з авторів є Україна), яка закликає держави до укріплення та розширення міждержавної взаємодії та взаємодопомоги у сфері боротьби з тероризмом, обміну інформацією щодо терористичних організацій та бойовиків-терористів, включаючи їх біометричні та біографічні дані. У документі також зазначається важливість співробітництва між судовими та правоохоронними органами щодо розслідування злочинів, пов'язаних з тероризмом. Прикладом тривалої співпраці з питань протидії тероризму є взаємодія США з країнами Європейського Союзу (передусім Францією, Німеччиною та Великою Британією), яка діє з 2001 року, коли адміністрація президента США підписала ключову угоду з поліцейською службою ЄС (Європол). Угода надала можливість здійснювати обмін стратегічною та технічною інформацією з питань протидії тероризму, відмивання грошей, протиправної торгівлі наркотиками, ядерними, радіологічними речовинами та людьми. У 2002 році додаткова угода між Європолем та компетентними органами США дозволила обмінюватись персональними даними підозрюваних осіб, а також запровадила інститут офіцерів зв'язку. З того часу взаємодія ЄС та США розширюється та охоплює також питання протидії фінансуванню тероризму, нелегальній міграції, іноземним бойовикам-терористам. В лютому 2015 року відповідні служби США підписали дві нових угоди з Європолем щодо протидії нелегальній міграції та іноземним бойовикам. Це забезпечило платформу для обміну інформацією щодо осіб, які забезпечують вербування та переправлення іноземних бойовиків, а також джерел їх фінансування [3].

У багатьох країнах світу запроваджені та виконуються спеціалізовані програми, спрямовані на недопущення поширення у суспільстві екстремістських поглядів, запобігання втягуванню молоді до участі у терористичних організаціях, застосовуються процедури амністії окремих осіб, які брали участь у терористичній діяльності, та адаптації їх до мирного життя. Дедалі більше країн звертає увагу на можливість радикалізації людей у місцях позбавлення волі. Так, з метою запобігання цій загрозі в КНР нині розглядається питання щодо ізолювання засуджених терористів від інших в'язнів. У РФ опрацьовується питання створення спеціалізованих тюрем для недопущення вербування інших засуджених і поширення серед них радикальної ідеології.

Одним із завдань на шляху дієвого попередження та припинення тероризму в Україні є відновлення добре зарекомендованого себе у минулому інституту профілактики злочинів. Організація боротьби з будь-якими злочинними проявами, які мають потенційну загрозу перерости в злочинні, викриття і компрометація перед широким загалом самої ідеології тероризму, виявлення і локалізація небезпечних тенденцій на ранньому етапі формування злочинного умислу – ось сукупність профілактичних заходів, які повинні стати дієвим важелем попередження тероризму в нашому суспільстві [4].

Тероризм – це тактика дій, яку в принципі неможливо знищити. З розвитком науки і технології вона також розвивається і удосконалюється. З огляду на це, актуальність цієї загрози залишатиметься постійною, змінюватися може лише її рівень.

Довіра населення до силових структур, здатність останніх запобігати терористичним атакам та високий рівень професійної підготовки кадрів є чинниками, без яких ефективна боротьба з тероризмом неможлива.

Список використаних джерел

1. Актуальні питання протидії тероризму у світі та в Україні: аналіт. доповідь / за заг. ред. О.О. Резнікової. – Київ: НІСД, 2017. – 60 с.
2. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / Д.С. Азаров, В.К. Гришук, А.В. Савченко [та ін.]; за заг. ред. О.М. Джужі, А.В. Савченко, В.В. Чернея. – К.: Юрінком Інтер, 2016. – 1064 с.

3. Трофімов А.С. Правове регулювання антитерористичної діяльності в Україні: моногр. / А.С. Трофімов; Нац. ун-т «ЮАУ імені Ярослава Мудрого». – Харків, 2012. – 390 с.

4. Власюк О.С. Національна безпека України: еволюція проблем внутрішньої політики: вибр. наук. праці / О.С. Власюк. – Київ: НІСД, 2016. – 528 с.

Кришевич Ольга Володимирівна,
професор кафедри кримінального права
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТЕРПІЛОГО ВІД ШАХРАЙСТВА

Оскільки шахрайство є насамперед корисливим злочином (тобто, пов'язаним із заволодінням майном) і постраждала особа тут є активним учасником (на відміну від, наприклад, крадіжки), тому й досліджувати жертву шахрайства слід, перш за все, враховуючи її економічну (власницьку, майнову) суб'єктність. Тобто, розглядати доцільно не кожен елемент структури особистості окремо, а всю її в сукупність в тому відношенні й обсязі, який дозволяє встановити взаємозв'язок соціально-психологічних компонентів особистості з характером економічної поведінки індивіда у різних життєвих ситуаціях. Особливістю шахрайства є його вчинення при безпосередній участі потерпілого, який, будучи введеним в оману обманними діями винного, або внаслідок суб'єктивної помилки щодо його намірів, сам передає йому своє майно або право на нього. Цю особливість поведінки жертв та інші віктимологічні характеристики шахрайства, слід враховувати при конструюванні основного і кваліфікованих видів його складу, індивідуалізації покарання та здійсненні заходів, спрямованих на зниження віктимізації і захист жертв злочинів. Часто люди страждають від шахрайства саме через підвищену віктимність, яка значною мірою зумовлюється соціально-психологічними властивостями особистості, але ці властивості мають неоднакову вираженість, різною мірою проявляються у поведінці особи, впливаючи, таким чином, по-різному на віктимність особистості. Вираженість властивості, як правило, визначається інтенсивністю та частотою її проявів, певною її стійкістю і домінуванням серед інших властивостей. Шахрайський обман – складний злочин, що проходить три етапи